№ 116 хайр

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY [illegible] INV.№

Shu aziz Vatan — barchamizniki

O'ZBEKISTON OVOZI

O`ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI SIYOSIY-IJTIMOIY GAZETASI

2001 YIL 4 OKTABR ◆ PAYSHANBA ◆ № 117 (26.819)

БУЮК АЛЛОМАМИЗ МЕРОСИГА БАҒИШЛАНДИ

Яқинда Париж Департаментининг Боминги шаҳридаги «Авиценна» шифохоналаридан бирида очиқ илмий конференция бўлиб ўтди. «Авиценна изларидан» деб номланган ушбу анжуман Абу Али ибн Синонинг ҳаёти ва ижоди, унинг дунё илм-фани ривожига қўшган улкан ҳиссаси билан боғлиқ масалаларга бағишланди.

Конференцияда «Авиценна» шифохонаси директори жаноб Мишел Били сўзга чиқиб, ўзи раҳбарлик қилаётган шифо маскани Ўзбекистон заминида туғилган улуғ шарқ алломасининг муборак номи билан аталишидан беҳад ғурурланишини алоҳида таъкидлади.

Тадбирда шарқшунос олим, профессор Жан-Жак Руссэ ибн Синонинг ёшлиги, сўнгра у Бухоро, Хива, Ҳамадонда яшаган чоғлари битган асарлар, хусусан, «Китаб ал-Канон фит-тибб» ва «Китаб ал-Шифа» ҳозирга қадар дунёнинг кўплаб шифокор-олимлари томонидан ўрганиб келинаётганлигини қайд этди.

Шунингдек, «Авиценна» шифохонасининг Ватанимизда бўлиб қайтган бир гуруҳ вакиллари она юртимизда орттирган илиқ таассуротларини конференция иштирокчилари билан ўртоқлашар экан, Самарқанд, Бухоро ва Хива каби кўҳна ва ҳамиша навқирон шаҳарлардаги бетакрор тарихий обидалар акс этган диапозитивларни намойиш этишди.

■ «Жаҳон» АА

БУХОРОЧА ГИЛАМЛАР

Бухоро гиламлари залдан жаҳонга машҳур бўлган. Истибдод йилларида қатағонга учраган бу қадимий санъат тури мустақиллик шарофати ила қайта тикланди. Вилоят ва шаҳар ҳокимликлари ҳамда ЮНЕСКО халқаро ташкилоти ташаббуси билан қадим шаҳарнинг «Эшони пир» масжидида бухороча гиламлар тўқиш устахонаси фаолият бошлади. Унда 30 га яқин қизжувон ишламоқда. Франгистонлик мутахассислар қадимий гиламдўзликни миллий асосда йўлга қўйишда кўмак беришяпти.

■ Даврон БАҲРОНОВ

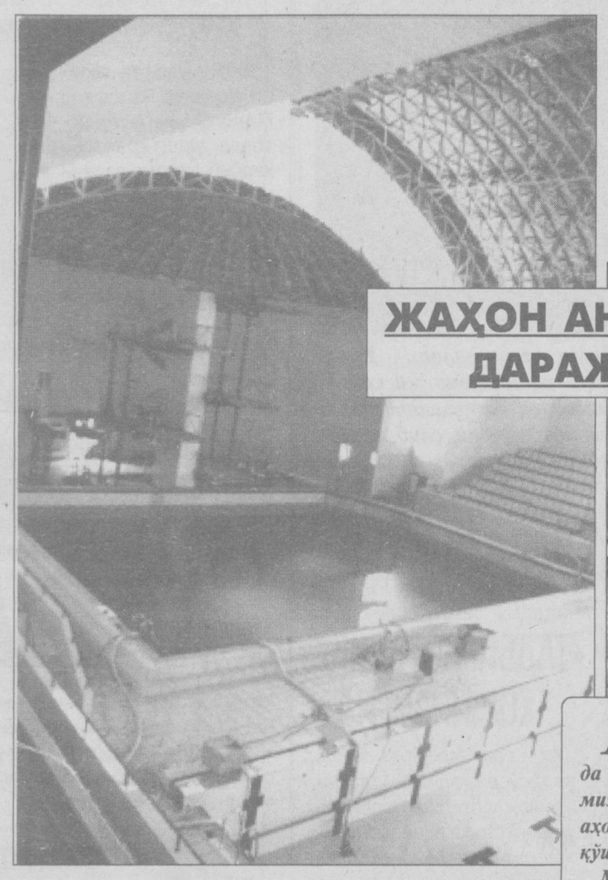

ЖАҲОН АНДОЗАЛАРИ ДАРАЖАСИДА

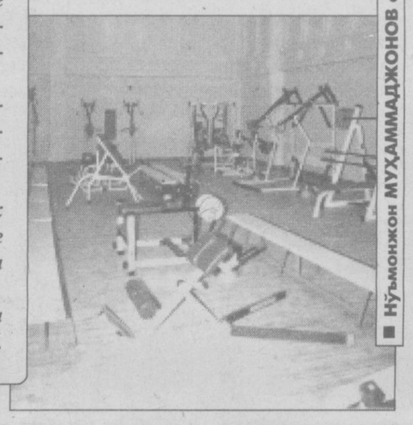

■ Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар

Юнусобод туманида қад ростлаган «Ўзбекистон» теннис клуби қошидаги Марказий Осиёда ягона бўлган йирик сув спорт саройи республикамизда ушбу спорт турини ривожлантиришга ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшиши шубҳасиздир.

Мажмуа Австриянинг «Йорк» ва Испаниянинг «Австрал» фирмаларининг энг замонавий жаҳон андозаларига жавоб берадиган асбоб-ускуналари билан жиҳозланди.

Сув спорти саройи узоққа сузиш, турли баландликлардан чуқур ҳовузга сакраш ва сув устида тўп ўйинлари ўйнаш бўйича жаҳон ва республика сузувчиларининг мусобақаларини ўтказишга мўлжалланган.

Мусобақаларни томоша қилиш учун 1600 кишилик қулай ўриндиқлар ўрнатилган. Улкан бино ҳавосининг ҳарорати ва намлигини компьютерлашган қувватли кондиционерлар мўътадиллаштириб туради.

Бундан ташқари бу ерда спортчилар ва аҳоли учун хизмат қиладиган сауна, турли тренажёрлар, душ, дам олиш хоналари ва буфетлар мавжуд.

ПАРТИЯНИНГ 10 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН АНЖУМАН

2001 йилнинг 1 ноябрида миллий истиқлол туфайли майдонга чиққан Ўзбекистон Халқ демократик партияси ташкил топганлигига 10 йил тўлади. Партия шу давр ичида мамлакатимиздаги нуфузли сиёсий ташкилотлардан бири сифатида шаклланди, ўзининг бунёдкорлик руҳидаги дастурий ғоялари, халқ ва Ватан манфаатларига мос сиёсати ҳамда юртимизда олиб борилаётган ислоҳотларни қўллаб-қувватлашга қаратилган амалий ишлари билан кенг жамоатчиликка танилди, таъсирчан сиёсий кучга айланди.

Бугунги кунда Ўзбекистон ХДП ташкилотлари томонидан ушбу муҳим санага бағишланган партия йиғилишлари, «давра суҳбатлари», учрашув ва мулоқотлар ўтказилмоқда, турли маданий-маърифий тадбирлар уюштирилмоқда.

2001 йилнинг 2 октябрь куни Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашида, «Миллий истиқлол руҳи ва демократик ислоҳотлар йўлига ҳамоҳанг одимлар» мавзуида бўлиб ўтган илмий-амалий анжуман ҳам партия ташкил топган куннинг 10 йиллиги олдидан ўтказилаётган тадбирлардан биридир.

Унда ХДПдан сайланган депутатлар вакиллари, Қорақалпоғистон республика, вилоятлар, Тошкент шаҳар ҳамда республикамиздаги қатор туман ва шаҳар партия кенгашлари раҳбарлари, йирик бошланғич партия ташкилотлари котиблари, бир гуруҳ партия фаоллари, шунингдек, партия матбуот нашрлари ходимлари иштирок этдилар.

Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши биринчи котиби Абдулҳафиз Жалолов анжуманда «Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг мамлакат ижтимоий-сиёсий ривожланишидаги ўрни ва унинг жорий ҳамда истиқболдаги вазифалари» тўғрисида маъруза қилди.

Ўзбекистон ХДП Қорақалпоғистон республика, Наманган, Қашқадарё вилоят кенгашлари биринчи котиблари Атаулла Асанов, Муҳаббатхон Абдуллаева, Фармон Омонов, Тошкент электротехника алоқа институти профессори Абдулла Абдунабиев, Тошкент молия институти кафедра мудири Нормурод Маматов, «Ўзбекистон овози» ва «Голос Узбекистана» газеталари бош муҳаррирининг биринчи ўринбосари Норбобо Шакаров, «Иккиламчи қора металл» акциядорлик жамияти раиси Виктор Кузеванов, «В.Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси» давлат акциядорлик жамияти бошланғич партия ташкилоти котиби Ғани Исломов ва бошқаларнинг чиқишларида партия парламентчилик фаолиятини такомиллаштириш, ХДП ташкилотларининг давлат идоралари ва жамоат бирлашмалари билан ҳамкорлигини мустаҳкамлаш, мамлакатимизда олиб борилаётган ислоҳотлар сиёсати ҳамда ХДП дастурий ғояларини тарғиб қилишда партия матбуоти жанговорлигини ошириш масалалари тўғрисида фикр алмашинилди.

■ Ўзбекистон ХДП МК матбуот хизмати

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

2001 йилнинг 2 октябрь куни Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашида, партиянинг Қорақалпоғистон Республика, вилоятлар ва Тошкент шаҳар кенгашларининг биринчи ва иккинчи котиблари иштирокида, ички партиявий ишларни такомиллаштириш масалаларига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Уни Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши биринчи котиби Абдулҳафиз Жалолов олиб борди.

Йиғилишда партия минтақавий кенгашлари раҳбарларининг, партия ташкилотларининг мамлакатимизда олиб борилаётган ислоҳотлардаги иштирокини янада кучайтириш, уларнинг фаоллиги ва ташаббускорлигини ошириш борасида амалга оширилаётган ишлар юзасидан ахборотлари тингланди ҳамда партия фаолиятини янада такомиллаштириш, Ўзбекистон ХДП ташкил топганлигининг 10 йиллигини муносиб кутиб олиш, партия матбуоти нашрларига обунани ташкил қилишга оид вазифалар белгилаб олинди.

БУЮК БРИТАНИЯ БОШ ВАЗИРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ЎРТАСИДА ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ МУЛОҚОТ

3 октябрь куни Буюк Британия Бош вазири Тони Блэр ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ўртасида телефон орқали мулоқот бўлиб ўтди.

Суҳбат чоғида қайд этилдики, Америка Қўшма Штатларида содир этилган мисли кўрилмаган даҳшатли террорчилик ҳаракати халқаро террорчилик хавфини бартараф этишда, бир сўз билан айтганда, бутун дунёда террорчиликни буткул йўқотишда барча мамлакатлар саъй-ҳаракатларини бирлаштириш зарурлигини яна бир бор тасдиқлади.

Бугунги кунда Афғонистон халқаро террорчилик, гиёҳванд моддалар ишлаб чиқариш марказига айлангани таъкидланди. Афғонистон ҳудудидаги террорчилар тайёрлаш базалари ва лагерларини йўқ қилиш бугунги куннинг энг муҳим муаммоларидан биридир.

Террорчилар тайёрлаш лагерлари ва базаларини йўқ қилиш учун барча манфаатдор томонларни, биринчи навбатда, Афғонистоннинг ўзидаги кучларни жалб қилиш ва бирлаштириш зарур, деган фикр билдирилди.

Шунингдек, мулоқот чоғида томонларни қизиқтирган бошқа масалалар муҳокама қилинди.

Буюк Британия Бош вазири ва Ўзбекистон Президенти бундан буён ҳам ўзаро мулоқот заруратини таъкидлаб, уни мунтазам давом эттиришга келишиб олди.

■ (ЎзА)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ҲАРБИЙ ВА МУҚОБИЛ ХИЗМАТНИНГ БЕЛГИЛАНГАН МУДДАТЛАРИНИ ЎТАБ БЎЛГАН ШАХСЛАРНИ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАР САФЛАРИДАН ЗАҲИРАГА БЎШАТИШ ҲАМДА ФУҚАРОЛАРНИ МУДДАТЛИ ҲАРБИЙ ВА МУҚОБИЛ ХИЗМАТГА НАВБАТДАГИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

«Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида» ва «Муқобил хизмат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунларига мувофиқ Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ҳарбий ва муқобил хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган шахслар Ўзбекистон Республикасининг Қуролли Кучлари сафларидан заҳирага бўшатилсин.

2. 1974-1983 йилларда туғилган, чақириқ муддатини узайтириш ҳуқуқига эга бўлмаган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари 2001 йилнинг октябрь-ноябрь ойларида муддатли ҳарбий ва муқобил хизматга чақирилсин.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Қуролли Кучларни чақирилувчилар билан сифатли бутлаш мақсадида жойлардаги чақириш комиссияларининг ҳар томонлама таъминланишини ва самарали ишлашини ташкил этсинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги (Ф.Назиров) Мудофаа вазирлиги (Қ.Ғуломов) билан биргаликда чақириш участкаларини зарур тиббиёт асбоб-анжомлари ва буюмлари билан таъминласин, чақирилувчиларнинг лабораторияя текширувлари сифатли ўтказилишини, уларнинг турли ихтисосликдаги юқори малакали врачлар томонидан ҳар томонлама тиббий текшириб кўрилишини ташкил этсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси **И.КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2001 йил 2 октябрь

ҚОРА ҚИЛМИШ

...Ўтган йилнинг 13 декабрь куни Урганч шаҳрида талончилик билан боғлиқ жиноят содир қилинди. Орзу кўчасида яшайдиган фуқаролардан бирининг уйига қуролланган жиноий гуруҳ кечқурун бостириб кириб, уй эгаларини ўлдириш билан қўрқитиб мол-мулкини эгаллашга уриндилар. Ҳайтовур уй эгасининг ўғли кўчага қочиб чиқишга, кўни-қўшниларига ва ички ишлар бўлимига хабар беришга улгурди.

ТАВБАСИГА ТАЯНМАГАНЛАР

Натижада Шовот канали орқали қочиб кетишга уринган Азамат Хўжаев ички ишлар ходимлари томонидан қўлга олинди. Хўжаев қуролли қаршилик кўрсатди, милиционерларга қарата ўқ узди... Кейинчалик уюшган жиноий гуруҳнинг бошқа аъзолари ҳам қўлга олиндилар. Тергов жараёнида маълум бўлдики, бу оддий талончи гуруҳ ёки босқинчилар тўдаси эмас... узоқни кўзлаб иш юритган диний экстремистик уюшма аъзоларининг қилмиши экан.

Ўшанда рўза ойи эди. Муқаддас ойда одамлар тинчлигини бузган, ҳаётлари, мол-мулкларини хавф остига қўйган, турмушларига таҳдид солган жиноий гуруҳ аъзолари ҳам қарангки, ўзларини «чин мусулмон», «ҳақиқий ислом суянчиғи» ҳисоблайдиганлар тоифасидан чиқиб қолишди.

Жиноий уюшган гуруҳ «атамани» — 27 яшар Аҳмад Туманов деган кимса. У асли Гурлан туманида туғилган, Урганч шаҳрида яшаган. Оилали, уч нафар фарзанди бор, ҳеч қаерда ишламаган. Муқаддам ваххобийлик оқимидаги муртадларга қўшилиб, Тожикистоннинг Саричинор, Ҳайит, Тавилдара қишлоқларида «ҳарбий лагер»да тайёргарликдан ўтган. Вазиятнинг ўзгариши, бу раҳнамолар бошлаган «жиҳод»нинг барбод бўлиши, Юртбошимизнинг бағрикенглик қилиб, бу йўлга адашиб кириб қолган ёшларни авф этганлигидан фойдаланган А.Туманов ҳам зимдан хуфёна ишлашга ўтган, шу борада ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга тавба аризаси билан келиб, «қилмишларидан пушаймонлик» билдириб, кўз ёши тўккан, ўзини кечиришларини сўраган. У авф этилиб, доимий иш билан таъминланишига ёрдам кўрсатилган. Аммо тавбасига таянмаган муртад қисқа фурсатда атрофига бир тўда ўзига ўхшаган қабиҳ ниятли кимсаларни тўплаб, фаолиятини яширин тарзда давом қилдирган.

А. Туманов жиноий шериклари — Маҳмуд Хўжамуратов, Дилшод Янгибоевлар билан бирга ўз фаолиятларини махфий равишда давом эттириб, уюшма бўлинмасини тузиш мақсадида динга «эътиқод» қўйган ёшларни тўплай бошлаган. Урганчлик Эргаш Шарипов, Ўткир Раҳимов, Ёдгор Қурамбоев, Азамат Хўжаев, Бахтиёр Хўжаев, Матназар Ниёзматов, Дилшод Ёқубовлар аста-секин Тумановнинг жиноий гуруҳига аъзо бўлдилар. Жиноий гуруҳнинг асосий мақсади ўзига тўқ фуқароларнинг мол-мулкини зўравонлик билан қўлга киритиш, шу йўсин ўқотар қуроллар харид қилиш, динга эътиқоди кучли, соддадил инсонларни, ёшларни «ҳақиқий намозхон», «чин мусулмон» бўлишга даъват қилган.

Аҳмад Туманов гўё тижорат ишлари билан шуғулланган бўлиб, очар» — ифторлик баҳонасида тўпланадилар. Туманов энди кўпрок диний даъват билан чекланиб қолмайди, «ҳижрат» борасида сафсата сотади. Гўёки, ҳар бир мусулмон умрида бир бора ҳижрат қилмоғи, яъни бошқа мусулмон давлатига бориши фарз эмиш. Шу тариқа «сохта алданганлар» гуруҳида ҳижрат ғояси пишиб етилади.

«Ҳижрат қилиш осон иш эмас, бунинг учун аввал мол-мулк керак!» деб «амри маъруф» айтади Туманов. «Кейин Туркманистон орқали ёки аэропортдаги йўловчи самолётини гаровга олиб...»

Бу жиноий хатти-ҳаракатни амалга ошириш учун маблағ керак эди. Самолётни гаровга олиш қуруқ қўл билан бўлмайди. Шу мақсадда улар учта милтиқ харид қилишади. Қарангки, воситачилар орқали харид қилинган бу милтиқларнинг ҳеч бирисининг қонуний ҳужжати йўқ экан. Уйида ҳужжатсиз ҳолатда ўқотар қурол сақлагани ва уни жиноий гуруҳга нафс йўлида пуллаганликлари учун суднинг қора курсисига милтиқ эгалари ҳам ўтиришга мажбур бўлишди.

Маблағ топиш масаласини гуруҳ аъзоларидан Ҳамдам Ёқубов билан Ёдгор Қурамбоевлар осонгина ҳал қилишди. Улар шаҳарда бадавлат яшаётган яқин қариндошларининг, уларнинг ёшгина фарзандларининг ҳаётини қай даражада хавф остида қолдиришини ўйлаб кўрмадилар, аксинча бу «юриш»да ўзлари ҳам иштирок этишди.

Қуролли босқинчилик ниҳоясига етмади. Одамларнинг ҳушёрлиги, ички ишлар ходимларининг тезкор ҳаракати боисидан жиноятчилар қўлга олиндилар. Бу билан олдинда кутилаётган бошқа мудҳиш бир жиноятнинг ҳам олди олинди. Чунки «раҳнамо» Туманов олдиндан барча режаларини пухта ўйлаб қўйганди. Шу мақсадда гуруҳ аъзолари Эргаш Шарипов ва Сардор Ёқубов бориб, «Урганч» аэропортини кўздан кечиришади. Самолётлар турадиган майдон, кириш-чиқиш йўллари, йўловчилар ва юклар чиқариладиган жойлар пухта ўрганилади. Режага кўра, гуруҳ аъзоларидан бир нечтаси патта олиб самолётга чиқишлари, қолганлари эса ташқаридан қуролли ҳужум уюштириб, самолётни қўлга олишлари, йўловчиларни гаровда ушлаб, шу тариқа чет элга учиб кетишлари керак эди...

Яна бир карра таъкидлаш жоизки, одамларнинг ҳушёрлиги ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимларининг тезкорлиги боисдан катта ҳалокат, террористик хатти-ҳаракатнинг олди олинди.

Хоразм вилоят жиноят ишлари бўйича судининг судлов ҳайъати — раислик этувчи вилоят жиноят ишлари бўйича судининг судьяси С. Маматова, халқ маслаҳатчилари Н. Шокирова, Р. Қозоқовлардан иборат таркибда кўриб чиққан мазкур жиноят иши ўз якунини топди. Уюшган жиноий гуруҳнинг 20 аъзосига қилмишларига яраша жазо тайинланди. Бу гуруҳнинг аъзолари ва унинг раҳнамоларига қилмишларига яраша қаттиқ жазо тайинланган бўлса, бу ишда билиб-билмасдан аралашиб қолган фуқароларга нисбатан енгил жазо белгиланди.

Биз истиқлол туфайли тинч яшаяпмиз, ҳуқуқий демократик давлат қурмоқдамиз. Юртбошимиз юритаётган халқпарвар сиёсатга бутун дунё тан бермоқда. Шундай шароитда бундай нонкўр, ғаламис кимсалар қаердан чиқмоқда? Жиноий қилмишлари учун хорижга қочиб, қайси бир пана-пастқамларда ётиб, ҳамон «жиҳод» ғоясини соддадил инсонлар миясига қуйишга уринаётган ватанфуруш хоин раҳнамолари-ю уларнинг гумашталари алдовларига учган бандалар ҳамон орамизда оз бўлса-да топилиб турибди.

Афсуски, жиноий гуруҳнинг бир қатор аъзолари «тавба қилганлар» тоифасидан. Улар Тожикистонда, Чеченистонда ҳарбий тайёргарликдан ўтган кимсалар. «Тавбасига тупурганликлари» учун ҳам уларни Яратган эгам қўлламади, мўминлар хушламади, юзлари шувут бўлиб, суднинг қора курсисига ўтиришди.

■ **С. ХЎЖАМУРОТОВ,**
Хоразм вилоят жиноят ишлари бўйича судининг раиси

Иссиқ кунларнинг қадри йўқдек тез ўтиб кетади. Мана олтин куз. Ҳадемай қиличини қайраб қиш ҳам келади. Аёзли кунларга пухта тайёргарлик кўриш эса ҳамиша долзарб масала. Шу муносабат билан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раисининг биринчи ўринбосари Бекберген Бектурдиевга мурожаат қилдик.

ЁЗДА ЁПИНЧИҒИНГНИ ҚЎЙМА, ҚИШДА ЎЗИНГ БИЛАСАН

— 2001-2002 йил қиш мавсумига тайёргарлик ва қиш ойларини намунали ўтказиш бўйича республика шаҳар-қишлоқларида қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Республика иқтисодиёт соҳалари 2001-2002 йилнинг куз-қиш мавсумида доимий, узлуксиз ишлашга тайёрлаш бўйича Вазирлар Кенгашининг 2001 йил 11 апрелдаги 77/2-сонли қарори қабул қилинган. Унда республика комиссияси таркиби, қилиниши лозим бўлган вазифалар ва чора-тадбирлар белгиланган. Мазкур комиссия томонидан чора-тадбирларнинг бажарилиши доимий назорат қилиниб, мавжуд муаммоларни, камчиликларни бартараф қилиш бўйича вазирликлар, йирик корхоналар ва идоралар фаолияти ўрганилиб, ҳисоботлари тингланиб, амалий ёрдамлар кўрсатилмоқда.

— Кўчалардан ўтказилган иссиқлик қувурлари очиқ аҳволда. Уларни таъмирлаш қандай бўлади?

— Жорий йилда 12 км., иссиқлик тармоқларининг изоляциясини тиклаш ишлари режалаштирилган бўлиб, ҳозир 11,4 километрда иш бажарилди. Бундан ташқари, ички имкониятлардан фойдаланиб, ишларни юритиш, иссиқлик энергиясини тежаш бўйича барча чоралар кўрилмоқда.

— Сув билан таъминлаш, айниқса, кичик туманлардаги аҳвол, канализация ва насосларни созлаш ишлари ҳақида сўзласангиз?

— Республика ҳудудида 3600 км.дан ортиқ сув тармоғи бўлиб, аҳолининг 60 фоизи ичимлик суви билан таъминланган. Нукус шаҳрида 340,8 км. ичимлик суви ва 120,8 км. канализация тармоғи бўлиб, улар мавсумга тахт қилиб қўйилган. 2001 йили Қорақалпоқ сув оқава бошқармасига тегишли тармоқларга таъмирлаш ишлари учун жами 457 млн. сўм маблағ ажратилди. Бу маблағ Нукусдаги сув тозалаш иншоотини таъмирлашга, Беруний кўчасидаги ерости коллектори қурилиши, Сарбиноз мавзесидаги коллектор, Манғит шаҳрида сув тармоқларини янгиланиш, Бўстон шаҳри канализацияси ва бошқаларга сарфланди.

— Қиш мавсумида электр энергиясининг узлуксиз бўлиши учун қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Электр энергияси билан таъминлаш бўйича «Қорақалпоқмагистралэлектртармоқлари», «Қорақалпоқэлектртармоқлари» корхоналари ва Тахиатош ГРЭСи томонидан чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, фаолият олиб борилмоқда. Бироқ Тахиатош ГРЭСига мазут тайёрлаш 240 минг тонна режалаштирилган бўлиб, бугунгача тайёрлангани 59 минг тонна ёки 25 фоиз бўлиб турибди. Шунингдек, қиш ойларининг энг совуқ кунлари электр энергияга чеклашлар берилган шароитда ижтимоий соҳа иншоотлари (шифохона, болалар боғчаси, мактаблар, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари ва бошқалар)ни узлуксиз электр энергия билан таъминлаш мақсадида Вазирлар Кенгаши томонидан «Электр энергияси ўчириладиган ва ўчирилмайдиган истеъмолчилар рўйхати» тасдиқланди ва истеъмолчилар амалий чора-тадбирлар кўришлари учун огоҳлантирилди.

— Қиш ойларида газ босимининг барқарорлигига эришиш учун нималар қилинмоқда?

— Вазирлар Кенгаши томонидан қиш ойларининг совуқ кунлари табиий газни ижтимоий соҳа манбалари (шифохона, болалар боғчаси, мактаблар, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари, фуқаролар ва бошқалар)га бўшатиб бериш мақсадида 3 корхонанинг («Хўжайли ёғ», «Хўжайли гўшт комбинати», «Нукус вино заводи») қозонларидан суткасига 1,63 минг куб метр ва бунга қўшимча 30 саноат корхонасидан мавсумда 10,0 млн. куб метр табиий газни бўшатиб бериш ёки ёнилғининг қўшимча турига ўтказиш бўйича жадвал ишланиб, тасдиқланган.

Шу билан бир қаторда 2001 йил 1 сентябрь ҳолатига кўра аҳолининг табиий газ учун қарзи Нукус шаҳрида 234,8 млн., Элликқалъа туманида 85,8 млн., Беруний туманида 80,6 млн., Амударё туманида 72,8 млн., Тўрткўл туманида 70,9 млн., сўм атрофида эканини таъкидлаш жоиз. Умуман қиш ойларида аҳоли иссиқлик ва электр энергиясига зориқмаслиги учун етарлича саъй-ҳаракатлар қилинмоқда.

■ **Реймбой ЕШИМБЕТОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири**

Мана 31 йилдирки, Насиба Раҳимованинг эгнида қалбидек оппоқ халат. Кечагина ишни устозлар ўгитидан бошлаган талаба қиз бугун катта бир маскан — Фарғона вилояти марказий шифохонасида бош врач ўринбосари вазифасида ишлаб келмоқда. Ўтган давр ичида қанча-қанча инсонлар ҳаётига қувонч олиб кирган Насиба Раҳимова меҳнати қадрланиб «Ўзбекистон мустақиллигининг 10 йиллиги» эсдалик нишони билан тақдирланди.

Суратда: Насиба опа қизлари даврасида.

■ **Нуриддин МАҲКАМОВ олган сурат**

ТАҲЛИЛ

«ТАДБИРКОРБАНК» ҲОМИЙЛИГИДА

Узун туманида ўрта, кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш борасида республика акциядорлик-тижорат «Ўзтадбиркорбанк» туман бўлимининг алоҳида ҳиссаси бор. Ўтган 2000 йилда тумандаги 39 та юридик ва жисмоний шахсларга 52 миллион сўмдан ортиқ микрокредит ажратилган бўлса, жорий йилнинг 7 ойида бу кўрсаткич 60 миллион сўмни ташкил этди.

— Мақсадимиз тадбиркор ва ишбилармонларга яқиндан кўмак бериш, қолаверса, тадбиркорликни бугунги кун даражасида ривожлантиришдир, — дейди бошқарув раиси Усмон Ҳасанов.

Дарҳақиқат, банкнинг ёрдами туфайли туманда инқирозга юз тутган балиқчилик яна ўз қаддини тиклади. «Ал Ҳаким ат-Термизий» номли хусусий балиқчилик хўжалиги бугунги кунда Сариосиё, Денов, Олтинсой ва Шўрчи туманларига балиқ гўшти етказиб бермоқда. Кўп тармоқли «С-Шуҳрат» ишлаб чиқариш тижорат фирмаси ҳам шу банкнинг кўмаги туфайли паррандачиликка асос солди. Бир йилдаёқ ушбу фирмадаги товуқлар сони 20 мингдан ошиб кетди. Ҳамкорликда гап кўп экан. Йил охиригача «Тадбиркорбанк»нинг кўмаги туфайли туманда юзга яқин янги иш ўринлари ташкил этиш мўлжалланмоқда.

■ **Абдумалик ҲАЙДАРОВ**

Наманган вилояти Поп туманидаги «Мадаминжон ота» масъулияти чекланган жамияти аҳолига балиқ маҳсулотлари етказиб беришга ихтисослашган. 87 гектар майдонни эгаллаган 5 та кўлда сазан, оқ амур, карп, дўнгпешона каби балиқ турлари кўпайтирилиб, ўтган йили 113 тонна балиқ етиштирилган эди. 14 киши меҳнат қилаётган жамоа бу йил эл дастурхонига 130 тонна балиқ маҳсулотлари етказиб бериш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

Суратларда: 1. Бош балиқшунос Юнусхон Усмонов ва жамият раиси Акрамжон Ҳайдаров. 2-3. Балиқ овлаш пайти.

■ **Нуриддин МАҲКАМОВ олган суратлар**

XORIJDA

МУДОФАА ВАЗИРИНИНГ САФАРИ

АҚШ мудофаа вазири Дональд Рамсфелд Пентагоннинг Афғонистонга уюштираётган ҳарбий ҳаракатларини муҳокама қилиш мақсадида бир қатор Осиё мамлакатларида бўлади. АҚШ ҳарбий ҳаракат давомида Осиё мамлакатлари билан ҳамкорликда иш юритишни лозим, деб ҳисобламоқда.

ҚАРОР БИН ЛОДИНГА ЕТКАЗИЛГАН

Толибон ҳаракатининг Покистондаги элчиси Салам Заифнинг сўзларига кўра, Афғонистон диний уламолари кенгашининг қарори Бин Лодинга етказилган. Ушбу қарорга кўра, Бин Лодин Афғонистонни кўнгилли равишда тарк этиши лозим эди. Элчининг баёноти ҳозиргача террорчининг қаердалиги номаълум эканлигидаги хабарни инкор этади, шунингдек, толиблар Бин Лодин билан мулоқот ўрнатишганидан дарак беради.

РАД ЭТИШДИ

France-Press хабарича, толибон раҳбарияти Афғонистонда ушбу мамлакатнинг собиқ шоҳи Муҳаммад Зокир иштирокида янги ҳукуматни шакллантиришга ҳаракат янада қонли фожиаларга олиб келиши мумкинлиги ҳақида маълумот берган.

Ҳозирда эса 86 ёшли Зокир Шоҳ ва афғон мухолифатчилари ўртасида музокаралар бўлиб ўтмоқда.

УЧРАШУВГА МУВАФФАҚ БЎЛИНДИ, АММО...

Яқин Шарқдаги кескин вазият ниҳоят секинлик билан сиёсий музокаралар йўлига ўтиши кутилмоқда. Фаластин йўлбошчиси Ёсир Арофат ва Исроил ташқи ишлар вазири Шимон Переснинг сўзларига кўра, у Арофат билан учрашувга АҚШ Президентининг муттасил ташаббуси орқали рози бўлган.

Бундан ташқари Исроил бош вазири Ариэл Шароннинг мустақил Фаластин давлати ташкил топишига қарши эмаслиги ҳақидаги баёноти кейинги учрашувларнинг сиёсий миқёси янада ортишидан дарак беради.

Бўлиб ўтган учрашувни АҚШ давлат департаменти вакили Ричард Баучер қуйидагича изоҳлайди: «Ушбу учрашувлар АҚШнинг террористларга нисбатан кураши барча мусулмон дунёсига нисбатан кураш эмаслигининг исботидир».

Бу учрашувлардан сўнг фаластинликларнинг «Ҳамас» гуруҳи томонидан Ғазо секторидаги яҳудий қишлоқларига ҳужум уюштирилган. Бунга жавобан эса Исроил танклари Ғазо секторидаги фаластин полиция нуқталарини ўққа тутган. Ёсир Арофат «Ҳамас» томонидан уюштирилган ушбу ҳужумни қоралади ва айбдорларни жазолашга ваъда берди.

Маълумотларга кўра, ушбу ҳужумларга қарамасдан тинчлик йўлидаги музокаралар давом этиши керак.

КИМГА АЗА, КИМГА...

Америкада чоп этиладиган «Новоё русское слова» газетасининг ёзишича, АҚШда бўлиб ўтган террористик ҳужумлар америкаликларни қанчалик қайғуга солмасин, ушбу фожиадан даромад топиш ниятидаги кўплаб фуқаролар ҳам бор экан. Улар Америка халқи томонидан яқдил қораланмоқда, дея изоҳ беради газета.

Айниқса, бундай уддабуронлар фожиадан сўнг жабр кўрганлар учун турли хайрия жамғармаларини ташкил этиш билан банд бўлишган. Шунингдек, савдо маркази харобалари остида қолган бойликларни излаб топиш иштиёқидаги кишилар ҳам полиция томонидан қатъий назоратга олинган. Маълумотларга кўра, ушбу харобалар остида 231 миллион доллар қийматга эга ашёлар бор.

ЎЛИМГА ҲУКМ ЭТИЛДИ

Қозоғистонда одамхўрликда айбланаётган жиноий гуруҳ устидан суд иши якунланди. Судда аниқланишича, жиноий гуруҳ томонидан 7 нафар аёл қурбон қилинган. Гуруҳ ўз қурбонларини асосан фоҳишалар орасидан излаган. Жиноятчилар қизларни уйга таклиф қилиб, гиёҳванд моддаси билан меҳмон қилишган, шундан сўнг пичоқ ёрдамида қурбонларнинг гўштларини қиймалаб ўз даҳшатли жиноятларини амалга оширган.

Гуруҳнинг икки аъзоси ўлимга ҳукм этилди.

■ **Internet хабарлари асосида тайёрланди**

ХУШХАБАР

БЕЛЬГИЯДА ЯНГРАГАН МАҚОМ

Яқинда ўзига хос ном таратган Антверпен шаҳрида жаҳон санъатчиларининг 26- ҳалқаро «Сфипко» фестивали бўлиб ўтди. Фестивалда дунёнинг 30 дан зиёд мамлакатидан келган мусиқачиларнинг чиқишлари бўлди. Европа, Осиё ва Африка мамлакатларининг вакиллари қатори Ўзбекистон халқ артисти Муножат Йўлчиева ҳам ўз қўшиқлари билан ушбу анжуманда иштирок этганлиги алоҳида эътиборга лойиқдир.

Маълумки, Муножат Бельгиянинг турли шаҳарларида бир неча бор ўз концертлари билан қўшиқ шайдоларини хушнуд этган. Шунинг учун бўлса керак, «Навбат Ўзбекистон халқ артисти, ЮНЕСКОнинг халқ анъаналарини сақлаш ва тиклаш бўйича комиссияси аъзоси Муножат Йўлчиевага» деб эълон қилинганда санъаткоримиз қарсаклар билан қаршиланди. Унинг ижросида «Келмади», «Қаро кўзим», «Ёр-ёр», «Омон ёр», «Муножат» сингари қўшиқлар, таралаётган ўзига хос мусиқани тинглаган европалик мухлислар ўзбек санъатини олқишладилар.

Томошабинлар орасида дўппи, яктак кийган йигит билан бухороча дўппи кийган 2-3 ёшли болакайни кўтариб турган аёлга кўзимиз тушиб, ҳайратландик. Улар мақом шайдолари — Муножатнинг бельгиялик ўқувчилари экан. Ушбу гуруҳ, яъни Крис Делвил, Анна Роуз, Доминик ва Валери ўзбек мақомчилигини ўрганиш ва Муножатнинг ижоди тўғрисида фильм яратиш мақсадида апрель ойида Ўзбекистонга ташриф буюрган эди. Анна Роуз ва Доминикнинг Муножатга жўр бўлаётганини кўриб атрофдагилар ҳайрон қолдилар.

Ўзбек халқининг серқирра санъатидан хабар берувчи, мозийга назар ташлаб кўҳна ва бой маданиятимизни эслатувчи қўшиқлар, Муножатнинг бетакрор овози бельгиялик қўшиқ шайдоларини ўзига ром этиб қўйди.

Шунинг учун бўлса керак, бир соат давом этган концерт тамом бўлгандан сўнг кўплаб тингловчилар Ўзбекистондан келган санъаткорлар билан учрашув ташкил қилишни фестиваль ташкилотчиларидан сўрашди. Кутилмаганда катта йиғин пайдо бўлди ва ўзбекистонлик мусиқачиларни очиқ чеҳралар билан кутиб олишди. Йиғилганлардан бири «Шундай ажойиб санъат ватани бўлмиш Ўзбекистон тўғрисида гапириб берсангиз», — деб мурожаат қилиб қолди. Шу боис, ватанимизнинг кўҳна ва навқирон тарихи, жаҳон цивилизациясига қўшган салмоқли ҳиссаси, мустақиллигимизнинг 10 йиллик даври мобайнида эришилган ютуқлар ҳақида ахборот берилди. Муножат Йўлчиева ўзбек мақомларини бадиий ва фалсафий нуқтаи назардан тушунтириб берди. Ўзбекистон халқ артисти Шавкат Мирзаев ўзбек санъатчилиги ва чолғу асбоблари (рубоб, дутор, доира) ҳақида маълумот берди.

«Ўзбек халқининг ўзига хос характери ҳақида сўзлаб берсангиз», деган савол бўлди. Шунда; жавоб беришга ҳозирлик кўраётган Муножатни тўсатдан француз тилида «Мен жавоб берсам бўладими», деган овоз бўлиб қўйди ва «Мен яқинда Ўзбекистонда бўлдим, қарийб бир ой давомида ўз кўзим билан Тошкент, Самарқанд ва Муножатнинг она шаҳри бўлмиш Андижон, Булоқбоши қишлоғида кўрганларимни айтиб беришим мумкин», — деб гап бошлаб қолди юқорида номи зикр этилган Анна Роуз. «Ўзбеклар меҳмондўстликда тенги йўқ, саховатли, очиқ кўнгилли, хушчақчақ, меҳнатсевар ва инсонпарвар халқ экан, мен бу халқни юракдан севиб қолдим», — деган бельгиялик қизнинг қалбидан чиқаётган сўзларни эшитиб, Бельгия ва Голландиянинг турли жойларидан келганлар таъсирланган бўлса, биз ўзбекистонликларнинг ғурури жўшиб кетди.

Бундан ташқари, бельгиялик журналистлар ҳам ўзбекистонлик санъат усталари билан қизиқиб қолдилар. «Бугунги концертингиздан қониқиш ҳосил қилдингизми, ўзингизни қандай ҳис этдингиз?», — деган саволга жавобан: «Қўшиқ айтаётганимда йиғилганлар мен билан бирга бўлганини, уларнинг баъзилари жўр бўлганини сездим, бу эса менга илҳом бахшида этди ва бундай ҳолатда қўшиқларимни янада зўр оҳанг билан ижро этдим», — деди Муножат Йўлчиева.

Фестиваль кунлари ўзбекистонлик санъат гуруҳининг чиқишлари ва Муножат Йўлчиеванинг интервьюлари Бельгиянинг «Canvas» телеканалида кўрсатилди (фламанд тилида) ва «RTBF» радиотўлқинида эшиттирилди (француз тилида). Натижада, кўплаб Бельгия ва европаликлар, Ўзбекистон овозини Муножат тимсолида ҳис этдилар.

«Ватанимиз мустақилликка эришгандан сўнггина Оллоҳ менга ўзбек халқининг қадимий ва бой маданий меросини қўшиқлар орқали нафақат юртимизда, балки кенг хорижий мамлакатлардаги халқларга ҳам етказишни насиб этганига шукр қиламан. Санъат аҳлига бундай имкониятларни яратаётган ҳукуматимизга ўзимнинг чексиз миннатдорчилигимни билдираман ва ўйлайманки, ҳар бир инсон учун бундай кунларга эришишдан ортиқ бахт бўлмаса керак», — дейди Муножат Йўлчиева.

■ **Равшан ШАМСИТДИНОВ, Ўзбекистон Республикасининг Бельгиядаги элчихонаси биринчи котиби. Брюссель**

БОЗОР ИЗЛАНИШНИ ХУШ КЎРАДИ

Бугунги кунни турли хил озиқ-овқат ва саноат маҳсулотларига тўла бозорларсиз тасаввур қилиш қийин. Ана шундай бозорлардан бири Самарқанд шаҳридаги «Темир йўл» деҳқон бозоридир. Бозордаги 365 садво растаси эртадан тунгача сотувчи-харидорлар билан гавжум. Уни «тунги бозор» дейишнинг сабаби Самарқанд темир йўл вокзалига яқин бўлиб, йўловчиларга узлуксиз хизмат кўрсатиш назарда тутилган. Шунинг учун ҳам жорий йилнинг 4 ойида давлат хазинасига 12478 минг сўм патта тушумини амалга оширдилар. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг 7 ойига нисбатан 550 минг сўм ортиқ демакдир.

Бозорга келтирилган маҳсулотлар лаборатория ходимлари томонидан текширилиб сотувга чиқарилади.

Айтиш жоизки, бозор маъмурияти 2000-2001 йиллар давомида 1245 минг сўмлик қурилиш-таъмирлаш ва ободонлаштириш ишларини амалга оширганлар. Айниқса, бозор жамоаси туман солиқ инспекцияси, Ички ишлар бўлими ва санэпидстанция ходимлари билан ҳамкорликда Вазирлар Маҳкамасининг 378-сонли қарорининг тегишли бандлари ижросини бажариш бўйича амалий тадбирлар ўтказиб, сотувчи ва харидорлар масъулиятини оширишга эътиборни қаратмоқдалар.

— Мақсадимиз бозорда мўлкўлчиликни таъминлаб, арзончилик ва маъмурчиликка эришишдир, — дейди очиқ турдаги акциядорлик жамияти раиси Д. Маҳмадмуродов.

■ **Ўткир ПЎЛАТ**

ПАМФЛЕТ

ТЕРРОРНИНГ ТАЯНЧИ НИМА?

Айрим инсонлар қалбининг ҳайрати сўниб бораяпти. Улар бугун ҳар қандай янгиликка бефарқ қараяпти. Кўнгил уммонининг туйғулар тўлқини цивилизация, тараққиёт «қаҳратони»да музлаб бормоқда. Ерни олмадай қилиб қўлида кўтариб турган инсон учун самовотнинг, чексиз фалакиётнинг ҳам сири қолмади. Ҳайвонни гапиртирди. Океанлар тубида қаср қуришни эплади. Кўк, сув, қуруқлик инсоният измида. Юксалиш шу даражага бориб етди — ҳеч қандай шов-шув, кашфиёт дунёни ҳайратга солмай қўйди. Айримларда кўнгил туйғунинг ҳайрат булоқлари қуриб, қақшаб бораяптики, вақт ўтган сайин, диллар дағаллашиб, фикрлар тарозисида ички гўзаллик, мукаммалликдан ҳеч вақо қолмаяпти ҳисоб. Робот бозорга бориб келди, десак кўл силтайсиз — нима қипти? Компьютер орқали Интернетдан айни сонияда содир бўлган жаҳоншумул воқеани айтсак елка қисасиз — шунга шунчами? Қайси бир давлат арбоби ёки машҳур кимсага суиқасд қилинибди десак-да бепарвосиз — бўлиши мумкин. Умуман олганда, ҳар қандай янгиликни беҳисслик, совуққонлик билан қабул қилишга ўрганиб қолмадикмикин?! АҚШда дунё кўз ўнгида содир этилган террордан сўнг одамзот ў кашфиётларини аҳлсизлиги, худпарастлиги учун ўз ҳаётига, келажагига қарши қўя бошлагани аён бўлди-қолди.

Шоир айтганидай, тождор турнадай камёб хислатлар сирасига соф санъат ва адабиётдан баҳраманд бўлиш, эзгуликдан кўнгилни равшан этишга мойил кишилар сафи камайиб бораяпти. Қуроляроққа ўчлик, маиший бузуқликни роҳат-фароғат деб билиш бугунги кунда дунёнинг илғор давлатлари ёшлари тасаввурини ишғол этаётгани ҳам сир эмас. Наркобизнес келажакнинг навқирон ўғил-қизларини йўлдан урааётгани ойни этак билан ёпиб бўлмайди аҳидасини эсга солади. Кўнгилни парваришлашни, ҳаётни, одамларни сева билмаслик гарангсиб, зимистонлик ичра тентиращдан бошқа нарса эмас. Цивилизациянинг чўққисига бўм-бўш юрак билан, нигоҳи ҳайрату ҳаяжон нуридан жудо ҳолда чиқиб ўтирган кимнингдир қалби эзгуликдан узилиб қолган экан, билингки, у юксалмаяпти, аксинча, тубанлашиб кетаяпти. Атрофимизда содир бўлаётган воқеа-ҳодисалар, кўриб кўзимиз пишаётган манзаралар бизнинг — XXI асрнинг «олий» маҳлуқотининг ақл-идроки маҳсули. Уруш-гавғолар, террор, ўлдириш, портлатишларга қўл ураётганлар ҳам бизнинг замондошимиз. Ақлимиз ёвузлик

тантанасини истаган кезданоқ, ер шарини ҳалокат жари сари бошлаган эди.

Ҳа, бугун ҳеч нарса сир эмас. Уяли телефонга ҳошхонамиздаги қошиқ ёки коса сингари бўлиши лозим буюмдай қараймиз, чўнтагимизда олиб юрганимиз хонадонимиз калити қаторидан жой олди. Куни кеча хабар тарқалди: Японияда уяли телефоннинг янги модели яратилди. Абонент гаплашаётиб ўз суҳбатдошининг қиёфасини телефон экрани орқали кўриб туради. Ўзбекистон ё Америкадан туриб ҳам суҳбатдошингиз чеҳраси кўлингиздаги алоқа қурилмасида намоён бўларкан, десак бизнинг асримизда бу ҳақиқат деган кўникмадан келиб чиқасиз-да, унчалик ҳам ҳайратланмайсиз. Бугун бизга ҳамма нарса бўлиши мумкин, худди шундай кашфиётлар юз кўрсатиши лозимдай туюлаверади. Очиғи, XXI асрда инсоният олдида илмфанни илма-тешик қилиб ўрганиш, уни забт этиш ҳеч қандай муаммога айланмай қолди. Фақат битта, битта масала, инсоннинг ўз ҳолига қайтариш, унга ўзини англатиш, ўзлигини тушунтириб бериш, инсон тириклик ва эзгуликни асраш учун дунёга келганлигини англатиш ўта муҳим масалага айланди. Инсон учун XXI аср ўзини тушуниб етиш асри бўлмас экан, у ҳолда у ҳаёт ва тирикликка қўшиб ўзини ҳам ёвузликнинг тўс-тўполонли гирдобида гарқ қилади. Инсон цивилизациянга нақадар яқин борганн сари шу қадар ўзидан узоқлашаётгандай.

> **1997 ЙИЛ**
>
> **Ислом КАРИМОВ:**
>
> ***Инсоният цивилизациясининг ривожланиш тарихи, айниқса, ҳар жиҳатдан бир-бирига боғлиқ бўлиб қолган ҳозирги дунё шароитида, шундан аниқ далолат бериб турибдики, алоҳида олинган бир давлатдаги ҳар қандай можаро узоқ вақт давомида миллий чегаралар доирасида қолиб кета олмайди. Бир қанча сабабларга кўра бундай можаро назорат қилиб бўлмайдиган даражада ёйилиб кетиши муқаррар.***
>
> **«Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» китобидан.**

Дунёни талқин қилайлик. Дунёнинг аҳволига бир назар солайлик. Хулоса қилайлик. Дунё икки куч ўртасида силтаниб турганга ўхшайди. Бугун ер юзини террор, терроризм ваҳимага солиб қўйди. Тинчлик ва осойишталикни ҳимоя қилиш деганда

биргина урушни эмас, террорни ҳам тушуниб етдик. Шу ўринда фикримизни дадилроқ баён этсак бўлади — дунё тинчликпарварлар ва террор тарафдорларига бўлиниб қолди. Хориж матбуоти «қора сешанба» воқеаси деб таъкидлаётган сентябрнинг ўн биринчисида АҚШда содир бўлган террор тинчликка, бани башарга нисбатан таҳдид эди. Бу ҳолни АҚШ Президенти Жорж Буш Америкага нисбатан уруш, ҳужум қилиндй, деб баҳолади. Буш ўзича ҳақ. Лекин бизнингча террор аллақачон ер юзига очиқдан-очиқ уруш эълон қилган эди.

Дунёнинг кўплаб давлатларида, ерости — метроларда, элчихоналарда, парламентлар биноларида, банк муассасаларида содир бўлган портлашлар, қанчалаб кишиларнинг қони тўкилиши террорнинг она-сайёрамизга нисбатан уруш эълон қилмаганимиди?! Биргина Россиянинг қанча шаҳарлари, аҳоли зич жойлари, кўп қаватли уйларидаги кўпоришлар-чи?! Узоққа бормайлик, Тошкентдаги 16 февраль воқеалари инсоният эркига тажовуз қилиниши эмасмиди?! Тўғриси, кўпчилик, ҳатто айрим хорижлик сиёсатдонлар ҳам АҚШдаги террорчилик қадар, террорнинг чинаккам уруш эканлигини, бугунги кунда ер юзида давом этаётган урушлар аслида террор билан боғлиқ эканлигини, урушнинг илдизи террорга бориб тақалишини англамаган эдилар. Бирдан кўзимиз яркираб очилгандай бўлди — террор ҳар қандай жойда, ҳар қандай ҳолатда содир бўлиши муқаррар экан. Унинг ёвуз қўли бугун инсоният бўғзида турганлигини ҳис қилдик.

Тасаввурга келтириш даҳшат, юрагинг орқага тортиб кетади. Тонг чоғи. Деразангдан осмоннинг бир бурчи тип-тиниқ қолда кўриниб турган чоғда ерy кўк зир титраб, деразанг ойналари чил-чил тўкилиб кетса. Деворлар қоқ белидан ёрилиб, қулаб тушса. Сонияда нима содир бўлганини ҳам англамай жон таслим қиласан... Худо кўрсатмасин, болаларингнинг дастурхонга чўзилган қўллаларида бир бурда нон ёки ширинлик тонги тановулда насиб қилмаса... Кутилмаган лаҳзада уйинг ажалнинг ўтхонасига айланса... Террорнинг ёвуз қўли култепага айлантирган уй-жойлар, кўп қаватли бинoларда тонг ё шомда, кундуз ё кечда, худди юқоридагидай, балки ундан-да даҳшатлироқ манзаралар рўй берган.

Демак, яратувчи ҳам, кўпорувчи ҳам одамзот эканлигини назарда тутсак, цивилизация одамнинг ақлини пешлаш билан биргаликда нозик туйғуларини яратилган кашфиётлар, атомларнинг зарарли тўзонлари қуруми билан кўмиб ташлаяпти. Бу ҳолатнинг илдизига етмоқ истасак, нега шу аҳволга, шу даражага етиб келганимизни англашга уринсак, қадим шарқнинг улуғ сабоғи — нафсга қул бўлиш, нафсни, моддиятни кўнгил ороми ва сабридан устун қўйиш инсоннинг мағлубияти эканлиги неча мингминг йиллар илгари бежиз айтилмаганини фаҳмлаб оламиз. Фаҳш ва ахлоқсизлик нафс, моддият устун келган жойда рўй беради. Қотиллик ҳам. Одамзотни қотилликка ундагувчи кучнинг бош негизи моддиятда. Шунингдек, гўзал туйғулардан мосуво бўлиб, ички емирилиш, тубанликка қулаган кимса учун энг гўзал қадрият — тирикликни улуғлаш сариқ чақага ҳам арзимай қолади. Қадимдан маълум, бир парча ер учун ўзгалар тупроғига бостириб киришлар, бойликларини талаш учун қирғинбарот қилишлар, қуллик, жаҳолат — бари-бари нафс, ана шу моддиятга ўчликда, қаноат туйғуларининг қаноти синиб, инсон юксакликка чиқа билмаганида. Даврлар ўтиб жаҳолатга юз буришнинг моҳиятини яширин мақсадида турли хил ғоялар илгари сурилли. Ер юзида содир бўлган жаҳон урушларида деймизми, катта-кичик курашлар замирида деймизми, ўз мустабидлиги, қонхўрлигини хаспўшлаш учун ғалати ғоялар ўртага ташланди. Дунёни босиб олишнинг фашизмга хос хусусиятида қандай ғоя илгари сурилганини ўқувчи яхши билади. Халқ но-

мидан гапирган масхарабоз Гитлер жаҳонгирликка даъво қиларкан «олий ирқ» ғояси билан маслакдошлари миясини суюлтиргани сир эмас. Ана шу ғоя таъсирида пайдо бўлган уруш оловида эса миллион-миллион инсонлар ҳаёти куйиб кетди, миллион-миллион инсонлар хонавайрон бўлди, инсоният ер шари тургунига қадар кетмайдиган жароҳат орттирди. Демак, ана шундай жароҳатнинг ижодкори ҳам инсон бўлиб қолди. Бундан кейин ҳам ер юзининг кўплаб нуқталарида уруш олови ёна бошлади. Ҳаёт пайдо бўлгандан бери ер юзи уруш ўтида қоврилиб келаяпти.

Бизнинг давримизга келиб террор деган балои офат пайдо бўлди. Террорнинг тегирмонини эса моддиятнинг нима бир жиркинч кўриниши бизнинг сўзимизда «Пора» деган атама юргизаётгани ҳам ҳақиқат. Террорчи бугун пул эвазига, пора эвазига сотилаяпти. Беҳисоб бойликка эга террорчи порага, пулга муккасидан кетган қиёфасиз кимсаларни қуролга айлантириб олмоқда. Тан олиш керак, дунё миқёсида қарайдиган бўлсак, терроризмнинг хуружи, терроризмнинг кучайиши қурол-яроғ, замонавий техникаларга эга бўлиш, ҳарбий тактикаларни пухта билиш эвазига содир бўлмоқда. Бунинг учун, табиийки, моддий маблағ, кўп миқдорда жамғарма керак. Табиийки, бундай имконият террорчида мавжуд. Ҳатто ўзини қурбон қилиб бўлсада, ўз раҳнамосининг топширигини бажариш, ҳаводаги самолёт билан бирга портлаб, ҳар қандай ҳолатда қонли террорни содир этиш учун террорчига ўз хожмпилардан худо билсин қанча маблағ ажратиларкин? Ҳар ҳолда қуруқ гап, баландпарвоз сўзлар, алаҳсирашга монанд ҳайқириқ ва чинқириқлар билан терроризм ўзига қул, жаллод ёлламаса керак.

Пора жамиятни ичидан емирибгина қолмай, балки шу жамиятда яшовчи кишиларнинг ҳам ҳаёт тарзини издан чиқариши мумкин. Пораҳўрлик тараққиёт иморатининг пойдеворн тагига қўйилган бомба билан баробар. Чунки юқорида бир неча бор таъкидлаганимиз моддиятнинг қулига айланган инсоннинг маблағ, аниқроғи, пора эвазига истаган кўйга солиб ўйнатиш мумкин. Одамда пулга ўчлик касаллигини камбағаллик, қашшоқлик билан изоҳлаб бўлмайди. Қалби бой, иймони саломат одам ҳеч қачон текин берувчининг қўлига қарамайди, ҳеч қачон виждонига хилоф ишга қўл урмайди, ҳеч қачон бировнинг берган садақаси қанчалик кўп бўлмасин шунинг эвазига одам ўлдириш учун қурол ушламайди. Гапнинг очиғини айтганда, XXI асрни даҳшатга солиб, титратиб турган терроризмнинг оёққа туриб олиши учун ана шу моддият — қотилликка бошлагувчи пора сабаб бўлаяпти. Одамзот моддиятга сотилиши мумкин экан деган хулоса одамнинг қалби, туйғулари устидан пул ғалаба қилиши муқаррар, деган фикр пайдо бўла бошлагандан бери, яъни бизнинг тараққий топган давримизда террор илдиз ота бошлади. Бугун инсониятни ҳалокатга, дунёни жаҳолатга олиб борувчи бир куч пайдо бўлди. Бу — пора кучи. Дунё миқёсида мана шу иллатни ахлоқсизлик, гиёҳвандликдан-да устунроқ эканлигини англаб, унга қарши курашиш мавриди келганини АҚШдаги фожиалар яна бир карра исбот этди. Кўпорувчилик қилишлари, уйингга қурол кўтариб бостириб киришлари учун терроризмнинг жиркангли пули ҳавосига учган қотилларни бир ботта мамлакатга, битта ҳудудда тўхтатиб қолиш мумкин эмас. Бу мараз иллат дунё бўйлаб илдиз отиб

кетди. Бу ҳолни тириклик, дунёнинг собитлиги, тинчликка қарши хуруж деб баҳоламоқ керак.

Ўзидан енгилган одам пора олади. «Пора эҳтиёжи» деган атама пораҳўр бажариши шарт бўлган ишнинг кўлами билан белгиланади. Аслида жамиятдаги ҳар бир одамнинг ўзи бир жамият деган тушунчадан келиб чиқсак, жамиятнинг бузилиши, енгилиши, емирилишининг бош сабабларидан бири ана шу пора эканлигини тасаввур қилишимиз осон кечади. Бу ҳодисани дунё, жаҳон миқёсида тушунишга ҳаракат қилсак, қайси тилда қандай аталишидан қатъи назар — пора кутқуси дунёни ҳозирги кунда оғир аҳволга солиб қўйди.

> **1999 ЙИЛ**
>
> **Ислом КАРИМОВ:**
>
> ***Бугунги кунда халқаро майдонда «совуқ уруш» кўринишлари ўрнини бир-бири билан бирлашиб тобора кенг кўламли ва ҳужумкор моҳиятни касб этаётган ашаддий миллий давлатчилик ва сепаратизм, диний экстремизм ва халқаро терроризм каби иллатлар эгаллаётганини исботлаб ўтиришнинг ҳожати йўқ.***
>
> **Туркиянинг Истанбул шаҳрида Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилотининг навбатдаги йиғилишида сўзлаган нутқидан.**

Кичик ишни битириб кичик пора олишга ўрганган кимса, каттароқ ишни амалга ошириш учун каттароқ миқдорда пора олиши ҳам мумкин. Жамиятда бир одамнинг кўнглига туташ пора риштаси бир жамиятни ўраб олиши мумкин экан, ўша, инсонийликни топтагувчи иллат — дунёвий фожиага айланади.

Зеро, пора бир одамнинг ҳаёт йўлини издан чиқарар экан, кишилик жамияти, дунё — ҳаёт тарзини ҳам йўлдан оғдириши бор гап. Бугун пора терроризм қўли билан дунёда қирғинбарот бошлаганини ҳис қилиш учун ҳар бирнимизнинг олим ёки файласуф бўлишимизга ҳожат қолмади.

Дунёга террор кутқу, хавф солди, дедик. Террор порадан куч олаяпти, дедик — бу ҳам тўғри. Бизнинг назаримизда «террор» ўзбекчадаги «тор-мор» деган сўзга, «террорчи» эса «тор-морчи»га уйқаш, моҳияти ўхшаш. Террор нима қилади? Террор тор-мор қилади. Террорчи ким? Террорчи — тор-морчи! Террор бугун айро-айро давлатлар эмас, ер юзини тор-мор қилиш учун, бу қонли қирғинбарот тирикликни ўз комига тортиши учун уринмоқда бўлаяпти. Аслини олганда АҚШдаги қонли террор туфайли Умумжаҳон савдо марказининг икки эгизак биносида эмас, бутун инсониятнинг уйида портлаш содир бўлди, десак ҳақиқатга тўғри келади.

Бугун террор деган даҳшатли учбурчак пайдо бўлганлигини айтишимиз жоиз. Буни хориж матбуоти ҳам боз-боз таъкидлаяпти. Бу учбурчакни биз Афғонистон, Косово, Шимолий Кавказ деб атаймиз. Улар бир-бири билан доимо боғланишда. Афғонистон эса жаҳон терроризмининг қоқ маркази бўлиб турибди. Терроризмдан дунёни асраб қолиш учун сиёсий шарқшунослар ва таҳлилчиларнинг ғапига қараганда, сарҳадларни ёпиш, ракеталардан мудофаа қилувчи тўсиқ яратиш каби геосиёсий ёндашув бурунги замонлардаги баланд қўрғонлар девори ҳамда ҳарбий истеҳкомларни ёдга солар экан. Бу билан терроризмга қарши курашиб бўлмайди. Ҳозирги кунда терроризмга қарши туриш учун халқаро қонунлар мажмуини яратиш — давр тақозоси. Европа Иттифоқи терроризмга қарши курашадиган қонун лойиҳасини ишлаб чиқмоқда. Бу яхши. Шунингдек, АҚШ Президенти томонидан терроризмга

қарши ўзига хос иқтисодий уруш ҳам эълон қилинди. Усама бин Лодин ва унинг «Ал-Қоида» ташкилоти билан биргаликда жами 27 жисмоний ва юридик шахсларга қарши молиявий уруш бошлаши ҳақидаги буйруққа Жорж Буш 24 сентябрда имзо чекди. Эндиликда бу ташкилот ва шахсларнинг Америкадаги ҳисоблари ҳаракатдан тўхтади — «музлади».

Россия Президенти Владимир Путин АҚШда содир бўлган терроризмнинг ташкилотчиларини «нацизм» деб атади. Бу билан нима демоқчи? Бу билан биргаликда у ўз қарашларини баён этар экан, дунёда терроризмга қарши супуриб ташлаш учун дунё ҳамжамияти биргаликда, бир ёқадан бош чиқариб курашмоғи лозимлигини ҳам уқтирди. Бу ўйда Россия собит туражагини ифода этди. Гапнинг очиғи, бизнинг ҳамкасбларимиз, ўзбек журналистлари ўз чиқишларида мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг бундан бир неча йиллар илгари ҳам терроризмга қарши дунё халқлари, дунё давлатлари биргаликда кураш бошлаши лозимлигини уқтирганлигини ёзиши. Чиндан ҳам жаҳоннинг катта йиғинларида, буюк сиёсатдонлар орасида Президентимиз биринчи бўлиб «терроризм» аср балоси, инсониятни, тирикликни қуритувчи даҳшатли уруш эканлигини айтиб ўтган эдилар. Шу нуқтаи назардан келиб чиқиб Владимир Путиннинг терроризмни нацизм билан муқояса қилишида жон бор. Нацизм ҳеч қандай шафқатни билмайди. Ўлдириш, отиш, қиришдан ҳузурланади.

Тарихдан маълум: иккинчи жаҳон урушида фашизм кўрсатган балолар инсониятни таҳқирлашнинг энг даҳшатли кўриниши сифатида белгиланади. Куни кеча Россия телевидениеси орқали даҳшатли бир эпизодни кўрсатишди. Украинанинг Киев шаҳридаги Баби Яр майдонида уч кун ичида фашистлар 98 минг кишини отиб ташлаган. Деворга тиралиб, фашист ўқидан ўз ўлимини кутаётганлар — аёлу эркак, болалару қариялар, қиз-ўғлонлар қип-яланғоч ҳолга келтирилади. Сўнгра уларни навбатма-навбат отиб ўлдиришади. Телевидение орқали бу ҳолатни болалигида чердакда кузатиб турган аёл айтиб берди. Ҳозир унинг ёши бир жойга бориб қолган. Кампир ўша воқеаларни тасвирлар экан, фашистлар ечинишни истамаган ёш қизларни калтаклаб уришгани, ўлар ҳолга келтириб отиб ташлашганини айтади. Уч кун ичида 98 минг одамнинг отиб ўлдирилиши нақадар даҳшат. Сўнгра уларнинг мурдасини ана шу Баби Яр майдонида кўмиб ташлашган. Шундай экан, терроризмни нацизмга тенглаштирган жаҳон сиёсатдонлари фикридан шу нарса маълумки, террор ҳеч қандай шафқат ва мурувватга мойил эмас.

Агар урушни тириклик дарахти тепасидан қоқ бўлган ажал чақмоғи деб ўйласак, терроризм эса ўша дарахт танасига, илдизига ўрнашиб қуритадиган, кемирадиган, қулатадиган даҳшатли бир куч десак хато қилмаймиз.

Бугун ана шундай ёвуз ва даҳшатли қудратга эга бўлган террорни ким қўллаб-қувватлаяпти, деган савол ҳамманинг юрагида изтироб солади. Дунёда уруш ва қирғинбаротдан лаззатланувчи инсониятнинг қора тоифаси мавжуд экан, ўз-ўзидан террор хавфи тириклик бошига қора зулмат кўланкасини ташлаб тураверади. Эндиликда ҳаммамиз кўрамиз, биламиз. Ойнаи жаҳон орқали берилаётган тасвирларда жаҳон терроризмининг ўчоғи Афғонистондаги қурол-яроғлар, танклар, вертолётлар, миналётлар, «ураган»лар, БМП-1, БМП-2, БТР, БРДМлар қаердан пайдо бўлган, улар кимники? Уларга маблағ қаердан олинган? Инсоният, керак бўлса ўйламай босилган қалами туфайли, узоқни кўра билмаган сиёсати туфайли бугунги кунда ўз бошига ўз бало ёмғирини ёғдираяпти, деган хаёлга ҳам келасан. Хориж матбуотининг ёзишича, 80-йилларда афғон жангариларининг шўро армияси билан уришиши учун, уларни қурол-яроғлар билан таъминлаш учун миллиардлаб доллар сарфланган. Мақсад қурол-яроғ сотиш, урушни янада чўзиш, қолаверса, собиқ СССР билан Афғонистон ўртасидаги курашдан манфаат кўриш, бойлик орттириш бўлган. Эндиликда ўша қурол-яроғлар, ўша лагерларда тарбия кўрган жангарилар, террорчилар маблағ ажратган ҳомийларининг ўзига тиғ санчмоқда. Бундан ташқари Усама бин Лодин ҳам ўша даврларда собиқ СССР билан курашда ва жаҳоннинг бошқа нуқталарида уруш оловини ёқишда ўзининг хорижий ҳамкорларига суянгани сир эмас.

Бугун терроризмнинг даҳшатли кўриниши ҳақида хориж матбуотида айтилаётган турли хил фикрларни талқин қиладиган бўлсак, бу даҳшатнинг бирор-динга алоқаси йўқлигини айтиб ўтишимиз керак. Террорчилар диннинг ҳимоячиси ва ҳомийси эмас. Улар бор-йўғи қотил ва қутурган жаллод тимсолидаги бир кимсалар тўдаси. Шунинг учун дунёни қоқ иккига бўлиб динлараро ихтилоф уюштиришга уринаётган фанатиклар Европанинг айрим шаҳарлари, аниқроғи, Лондон кўчаларида намойишлар уюштириши, очиқ айтиш керак, Бушнинг ўзини террорчига чиқариб қўйиши алаҳсирашдан бошқа нарса эмас. Гап яна ўша қонни кўпиртиргувчи, қонни кўриб лаззатланиш даражасига етган моддият масаласига борар экан, терроризмнинг қонли қўлидан олинган «садақа» эвазига бунчалик жазавага тушишнинг моҳиятини фикри теран одамлар англаб, билиб турибдилар. Ислом дини ҳеч қачон ёвузликка, ўлдиришни оқламаган, ёқламаган.

Хулоса қилиб айтганда, терроризм таянчи жаҳонда ўз шакл-шамойилига эга бўлган жиркинч сўз — порадир. Пора ички ва ташқи порага айланғач, барибир ҳар икки ҳолатда ҳам инсониятни йўлдан оздиришини айтдик. Демак, бу тушунча тирикликнинг заволига, тирикликнинг таг-томири билан қуришига, террорнинг ғалабасига хизмат қилаётганини дунё аҳли англаб етса бас.

Эй дўст.
Йўқ, йўқ, бу оламнинг ибтидоси йўқ,
Ибтидоси йўқки, интиҳоси йўқ.
Не топса топгайдир одамзотидан,
Ундан ўзга офат — ўз балоси йўқ.

■ Азим СУЮН,
Қўчқор НОРҚОБИЛ

ДУНЁ МАМЛАКАТЛАРИ

ВИКТОРИНАГА МАРҲАМАТ

(Охири. Боши ўтган сонларда)

22. ПОКИСТОН БАЙРАМЛАРИ.
Покистоннинг асосий байрамлари қуйидагилар:

*а) **Шаб-и-Барат** — диний байрам. Бу байрам Шаабан исломий 8-ойининг 14-кунида нишонланади. Кишилар бир-бирларининг уйларига ташриф буюрадилар, ширинликлар улашадилар.*

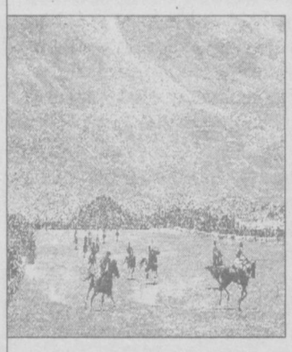

*б) **Ийд-ул-Фитр** — диний байрам. У рамазон ойининг охири, исломий тақвимнинг 10-ойи шоволнинг 1-куни нишонланади. Барча бир-бири билан ташриф алмашиб, ширинликлар тарқатилади.*

*в) **Наврўз** — фақат Гилгит, Хунза, Скарду, Куетта ва Читралда байрам қилинади. Поло, футбол, волейбол ва хоккей учрашувлари ўтказилади, ўйин-кулги қилинади.*

*г) **Покистон куни.** 1940 йил 23 март куни Покистон Резолюцияси куни хотирланади. Исломободда ҳамда вилоят марказларида ҳарбий намойишлар ўтказилади.*

*д) **Ийд-ул-Азха** — диний байрам. Иброҳим алайҳиссалом қурбонлик қилган кунлари. Бу байрам исломий тақвимнинг 12-ойи Зул-ҳижжанинг 10-кунида нишонланади. Намозгўйлар кечки пайт гоз, қўй, мол ёки туя каби жонзотларни қурбонлик учун сўядилар ва гўштини қариндош-уруғларга, бева-бечораларга тарқатадилар.*

*е) **Шандур Поло турнири** Ал Шандур Читрал яқинидаги дунёдаги энг катта Поло майдонида ўтказилади. Бу куни Поло матчидан сўнг ўйин-кулги авжига чиқади.*

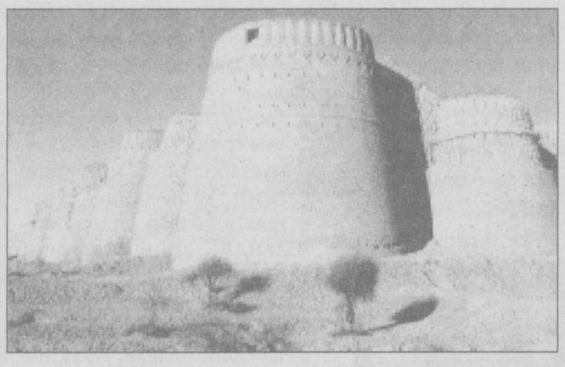

*ж) **Мустақиллик куни (14 август)** — шаҳарларда намойишлар, сайиллар ўтказилади.*

*з) **Лаҳордаги миллий от ва қорамол томошалари** Лаҳордаги қалъа стадионида ўтказилади. Қорамоллар ўйини, фольклор куй ва қўшиқлар фестивали ҳам бу байрамда ўз ўрнига эга.*

*и) **Кристмас ва Куайди Аъзамнинг таваллуд куни** — 25 декабрь.*

САВОЛЛАР:

21. Кашмирдаги мусулмонлар неча фоизни ташкил этади?
22. Покистонда қайси генерал биринчи бўлиб ҳукуматни бошқарган?
23. Покистон байроғида қайси ранглар ифода этилган?
24. Ўзбек ёзувчиларидан кимларнинг асари Покистонда алоҳида китоб ҳолида босиб чиқарилган?
25. Покистоннинг асосий саноат ишлаб чиқариш маҳсулотлари.
26. Покистоннинг буюк шоири Аллома Иқбол қачон туғилган?
27. Покистоннинг асосий экспорт маҳсулотлари.
28. Покистон ташқи ишлар вазири ким?
29. Покистон нечта ҳудудни ўз ичига олади?
30. Мустақиллигимизнинг дастлабки кунлари Покистонга ижодий сафар қилган ўзбек ёзувчилари делегациясидан кимларнинг номини айта оласиз?

Манзил: Тошкент шаҳри, Собир Раҳимов тумани, Абдураҳмонов кўчаси, 15-уй.
Факс: 144-08-76, 144-73-79.
Телефонлар: 48-25-60, 48-11-70

Жаҳон аҳли ўзбек курашига мафтун бўлаётгани рост. Тарихи минг йилларга бориб туташувчи миллий курашимиз халқаро мақом олиб, шу номдаги ассоциация фаолият бошлаганига кўп бўлмаган бўлса-да, бу спорт тури «янги аср вулқони» сифатида дунёдаги миллионлаб мухлисларнинг севимли машғулотига айланди. Сайёрамизнинг турли бурчакларида кураш федерациялари тузилиб, халқаро турнирлар ўтказиш мўлжалланаётгани тўғрисидаги хушхабарлар келиб турибди.
Яқинда юртимиз спорти тарихида яна бир зарварақ очилди. Аниқроғи, шу йил ёзда Олимпия шон-шуҳрати музейида Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, Халқаро кураш ассоциацияси ҳамда курашсеварлар иштирокида белбоғли кураш федерациясини ташкил этиш тўғрисида таъсис конференция бўлиб ўтганди. Унда ўртага ташланган таклифлар ўрганиб чиқилиб, вакилларнинг якдиллигида мазкур кураш федерациясини тузишга қарор қилинганидан хабарингиз бор.
Хўш, белбоғли кураш нима ўзи? Унинг ўзбек курашидан фарқи қандай? Умуман, мазкур федерациясини тузишдан кўзланган мақсад нима? Биз шу саволлар билан федерация бош котиби Рустам Исоқовга мурожаат қилдик.

■ СПОРТ ■ СПОРТ ■ СПОРТ ■

МАЙДОНДА БЕЛБОҒЛИ ЎҒЛОН

— Белбоғли курашнинг тарихи ҳақида нималар дея оласиз?

— Диёримиз азал-азалдан алпқомат полвонлару моҳир курашчиларнинг юрти бўлиб келган. Халқимиз орасида машҳур бўлган бу каби миллий спорт турларининг илдизи қадим-қадимларга бориб тақалади. Хусусан, белбоғли кураш 3 минг йиллик тарихга эга. Донгдор полвонлар курашни отабоболарнинг мероси билиб, уни авлоддан-авлодга етказиб келишган. Ҳар бир авлод бу меросни такомиллаштириб, унинг ривожига ўз ҳиссасини қўшишган. Белбоғли кураш нафақат Туронда, шунингдек, Хуросон, Ҳиндистон, Хитой халқларининг ҳаётига сингиб кетган. Биргина ўзбек халқида тўй ва сайилларда кураш мусобақалари уюштирилиб, полвонларни даврада бел ушлатиш анъанага айланган.

— Ўзбекистонда курашнинг неча хил тури бор? Умуман, курашнинг бу тури нега айнан «белбоғли кураш» деб номланади?

— Маълумки, юртимиз ҳудудида 3 хил кураш мавжуд. Самарқанд, Бухоро, Хоразм, Қашқадарё, Сурхондарё, Жиззах ҳамда Сирдарё вилоятининг айрим ҳудудларида бухороча усул қўлланилса, Фарғона водийси, Тошкент ва Сирдарёнинг баъзи туманларида фарғонача усулда курашилади. Шунингдек, бизда турон кураши ҳам мавжуд. Бундан 2 йилча муқаддам, аниқроғи, 1999 йилнинг 9 октябридан бошлаб фарғонача усул «белбоғли кураш» деб атала бошланди. Сабаби, бу усулда фақат белбоғдан ушлаб кураш тушилади. Бошқа усулларда ҳам белбоғдан ушланади-ку, дерсиз. Бироқ уларда курашиш давомида белбоғни бўшатишга рухсат этилади, бу усулда эса беллашув вақтида белбоғдан қўлни қўйиб юбориш қатъиян тақиқланади.

Белбоғли — бели боғлиқ дегани. Бу усулнинг асосий фарқи шундаки, унда рақибнинг хатти-ҳаракатларини кўришга имкон бўлмаганлиги сабабли асосан бутун тана билан сезиб курашилади.

— Ўзингизга маълумки, янги федерация ташкил қилиш ўзўзидан бўлмайди. Мазкур федерацияни тузишни тақозо этувчи шарт-шароит нималардан иборат?

— Фикрингизга қўшиламан. Дарҳақиқат, таъсис конференциясидан олдин биз барча жиҳатларни синчиклаб ўрганиб чиқдик. Тузилажак федерация қайси бинода жойлашади, молиявий таъминоти қай йўсинда ҳал этилади, каби муаммоларнинг ечимини ахтардик. Пировардида, тегишли идоралар кўмагида масала ижобий ҳал этилди. Кураш мутахассислари дунёвий андозаларга мос бу спорт турини жаҳон саҳнига олиб чиқишга лойиқ деб топишди. Маълумки, курашнинг иккала усулида (бу ерда бухороча ва фарғонача усул назарда тутиляпти) бир-бирига ўхшаш ва фарқли жиҳатлар бор. Шу боис фахрий курашчилар, федерация вакиллари ва мутахассислар узоқ муҳокамадан сўнг бу икки усулни алоҳида-алоҳида қилиш керак, деган хулосага келишди. Миллий курашимизнинг қисқа вақт мобайнида дунёга танилишига сабаб мустаҳкам пойдевор — тарих билан боғлиқ. Тўғри, дунёда курашга ўхшаш спорт турлари кўп, лекин улар айрим жиҳатлари билан курашдан фарқ қилиши билан бирга, аксарияти яқин даврларда ташкил топган.

— Мазкур кураш ҳам ўзбек курашидек шуҳрат қозона оладими? Уни жаҳонга танитиш учун биринчи галда нималар қилиш керак?

— Ҳар бир спорт турини жамоатчиликка танитишда қўл келадиган усул — ўша тур бўйича халқаро мусобақа уюштиришдир. Қолаверса, дунё халқларига маълумот тарқатиш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Ҳозирда биз федерациямиз фаолиятини йўлга қўйиш мақсадида чет эллик вакиллар иштирокида семинарлар ўтказишни режалаштиряпмиз. Бундан ташқари, Интернет орқали белбоғли кураш тури бўйича жаҳонга маълумот тарқатяпмиз. Ўйлайманки, бу ишларимиз тез орада ўз самарасини беради.

— Келажакдаги режалар хусусида...

— Ҳукуматимиз ва шахсан Президентимиз томонидан миллий спортимизни ривожлантиришга алоҳида аҳамият берилаётгани Ўзбекистоннинг жаҳонга спорти тараққий этган давлат сифатида танилишига имкон беради. Спортчиларга моддий ва маънавий эътиборнинг кучайтирилгани эса спортимиз истиқболининг порлоқлигидан нишона. Бу борада Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси томонидан амалга оширилаётган ишлар таҳсинга лойиқ.

Режаларга келсак, ниятимиз яқин кунларда Ўзбекистон чемпионатини ўтказиш, қолаверса, келаси йилларда юртимизда белбоғли кураш бўйича биринчи Жаҳон чемпионатини ташкиллаштиришдир. Зеро, спортнинг мақсади ёш авлодни соғлом ва бақувват қилиб ўстириш ҳамда миллатлар ўртасида ўзаро дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлашдан иборат.

■ **Матназар ЭЛМУРОДОВ суҳбатлашди**

Бунисига нима дейсиз?!

КУЛГУ — УМР ЗИЙНАТИ

Поездда бир йигит ўзи билан купеда кетаётган қизга нима деб гап отишини билмасдан ўйланиб, охири шундай деди:

— Кечирасиз, сиз ҳам биз кетаётган поездда кетаяпсизми?

☺☺☺

— Замона зайлини қаранг, ўтакетган аҳмоқ йигитлар доимо гўзал қизларга уйланиб олишади.

— Гапларинг тўғри, дўстим, қара сенинг хотининг Маша ҳам қанчалар гўзал, қанчалар доно...

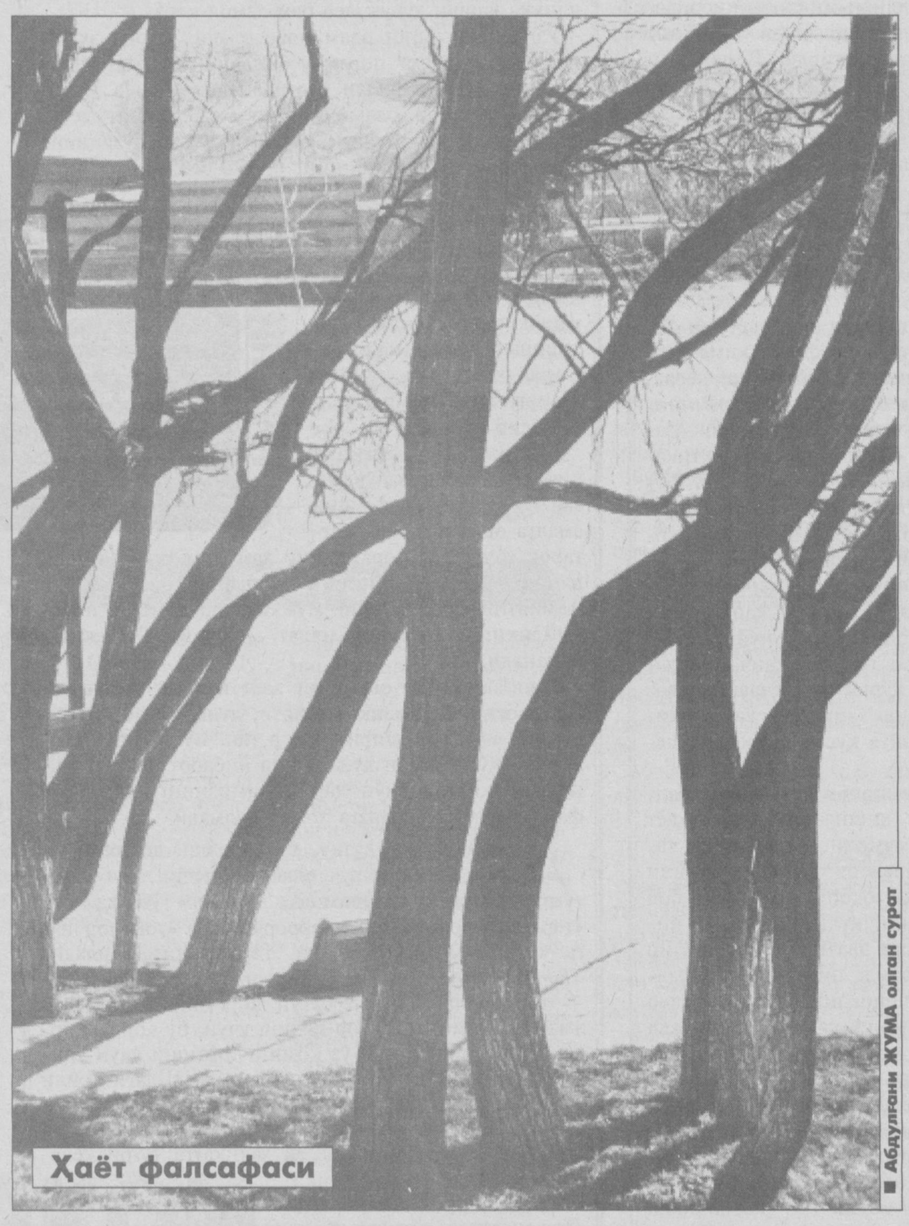

Ҳаёт фалсафаси

■ Абдулғани ЖУМА олган сурат

DARITAL

«ДАРИТАЛ ЛТД»

ЎЗБЕКИСТОН — ИТАЛИЯ қўшма корхонаси

Ўзбекистонда чарм-пойабзал ишлаб чиқариш саноатида етакчи ўринни эгаллайди. Италиянинг илғор фирмаларида ишлаб чиқарилган замонавий дастгоҳларда тоза чармдан бежирим, сифатли эркаклар пойабзаллари ишлаб чиқарилмоқда. Айни пайтда бу маҳсулотлар мамлакатимиз ва хориж бозорларида маълуму машҳур.

Мамлакатимизнинг азиз фуқаролари!
Ишбилармон ва тадбиркор жаноблар!

Урганч шаҳрида фаолият юритаётган «Даритал ЛТД» Ўзбекистон — Италия қўшма корхонаси қўли гул пойабзалчилар томонидан ишлаб чиқарилаётган 40 турдан зиёд турли моделдаги оёқ кийимларини Тошкент Марказий универмаги, «Ардус» супермаркети, «Чилонзор» савдо маркази, Чорсудаги «Болалар дунёси» универмаги, «Ганга» дўкони, Навоий кўчасидаги «Ўзсаламан» дўконидан сотиб олишга

таклиф этади

Улгуржи харидорлар учун маҳсулот имтиёзли нархларда сотилади.
Тўлов пул ўтказиш йўли билан амалга оширилади.

Мурожаат учун манзил:
Хоразм вилояти, Урганч шаҳри, Фаёзов кўчаси, 3-уй.
Телефонлар: 8 (362) 22-9-21-78, 22-9-10-27.
Тошкентда: Олмазор кўчаси, 169 а. Мўлжал: «Бешёғоч» бозори ёнида.
Телефон: 45-39-67

ДИҚҚАТ, КИМОШДИ САВДОСИ!

Тошкент вилоят Муниципал биржаси 2001 йил 8 ноябрь куни соат 11⁰⁰да Афросиёб кўчаси, 2-уйининг 2-қаватида жойлашган Бизнес марказда ўтказиладиган кимошди савдосига таклиф этади.

САВДОГА:

Тошкент вилоят хўжалик суди томонидан Қибрай тумани, Тузел қишлоқ фуқаролар йиғини, Ўқитувчи кўчасида жойлашган «Чинор» чойхонаси қўйилади. **Бошланғич нархи — 23244567 сўм.**

Ушбу савдода сотилмай қолган иншоот кейинги ҳафтанинг пайшанба куни бўлиб ўтадиган савдога қўйилади.

КИМОШДИ САВДОСИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Аукционда қатнашиш учун аризалар ва гаров пуллари юқорида кўрсатилган манзилда қабул қилинади.

Телефон (факс): 56-61-64

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

133-38-55
133-47-80

Ўзбекистон ХДП МК Котибияти партия Марказий Кенгаши аъзоси М. Қ. Синдоровга отаси **Қаҳҳор СИНДОРОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

BOSH MUHARRIR
Azim SUYUN

MUASSIS:
O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI MARKAZIY KENGASHI

BO'LIMLAR:

Siyosat va huquq — 133-44-55
Iqtisodiyot — 133-76-04
Ma'naviyat — 133-07-20
Xatlar va ommaviy ishlar — 133-12-56, 136-55-16
Axborot — 133-12-56
Kotibiyat — 133-72-83
Reklama va e'lonlar — 133-38-55, 133-47-80
Faks — 133-73-43, 133-06-83

Gazeta 1918 yil 21 iyundan chiqa boshlagan.

VILOYAT MUXBIRLARI:

Andijonda — 25-16-16;
Buxoroda — 222-10-92;
Gulistonda — 25-03-80;
Jizzaxda — 5-49-85;
Navoiyda — 3-39-20;
Namanganda — 6-43-43;
Nukusda — 222-70-12;
Samarqandda — 35-20-54;
Toshkentda — 136-53-16;
Urganchda — 226-51-35;
Fargonada — 26-43-62;
Qarshida — 4-61-35;
Termizda — 3-79-98.

MANZILIMIZ:

700000, TOSHKENT, MATBUOTCHILAR KO'CHASI, 32-UY.

Navbatchi
Qo'chqor NORQOBIL

Gazeta «O'zbekiston ovozi»-ning kompyuter markazida terildi va sahifalandi.

Sahifalovchi-dasturchi
Ikromjon ISMOILOV

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.

Korxona manzili:
Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi Davlat Matbuot Qo'mitasida 00004-raqam bilan ro'yxatga olingan.

Gazeta ofset usulida, A—2 formatida bosildi.

Hajmi 2 bosma taboq.

«O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Г — 2902

Topshirish vaqti — 21.00.
Topshirildi
1 2 3 4 5 6

SOTUVDA ERKIN NARXDA